НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

9 (109) 2026

ЗМІСТ

1. Гранти, міжнародна підтримка 2
ПРОГРАМА СТИПЕНДІЙ ВІД СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ 2
КОНКУРС LUKE 3
2. Документи міжнародних організацій 4
ОЕСР: НАВЧАННЯ НАВИЧКАМ ПОБУДОВИ ВІДНОСИН 4
ОЕСР: У РОЗРОБКУ ШІ ЗАЛУЧЕНО 61% ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ 5
ОЕСР: РИЗИКИ СПОЖИВЧОГО ФІНАНСУВАННЯ 5
ОЕСР: ПЕРЕХІД НА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ 6
ОЕСР: РЕФОРМА АКАДЕМІЧНОЇ КАР'ЄРИ В ЛАТВІЇ 7
3. Корисні новини України та світу 8
РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ МОН ЩОДО МЕРЕЖІ СПЕЦРАД 8
ТА З КАДРОВИХ ПИТАНЬ 8
ЗАЛУЧЕННЯ ПРАКТИКІВ В ЯКОСТІ РЕЦЕНЗЕНТІВ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ 9
ІНТЕГРАЦІЯ, ВИКЛИКИ ТА НАВЧАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ГШІ 10
ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ ТА ІР В КРАЇНАХ БАЛТІЇ 11
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПИШЕ ЛІТЕРАТУРНІ ОГЛЯДИ. ЧИ ЦЕ ДОБРЕ? 12
УНІВЕРСАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ПІДХІД: ЯК ДОДАТИ STEM ДО РІЗНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН 13
ЗВІТУВАННЯ ЗВО ТА НУ ПЕРЕД МОН ЗА 2025 РІК 14
МЕХАНІЗМ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВЦІВ І ЕКСПЕРТІВ ДО РОБОТИ В УКРАЇНІ 15
ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ БЕЗБАР'ЄРНОЇ МОВИ 16
ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ ДОКТОРІВ ТА КАНДИДАТІВ НАУК 16
УПРОВАДЖЕННЯ ШІ ВІДПОВІДНО ДО ПОТРЕБ ТА ЦІННОСТЕЙ УНІВЕРСИТЕТІВ 17
ГЕОГРАФІЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВТРАТА СТРАТЕГІЧНИХ ОРІЄНТИРІВ 17
4. Наукові заходи 18
СЕРІЯ ВОРКШОПІВ ДЛЯ ОСВІТЯН ЗІ STREAM IT 18
АКАДЕМІЯ ВОІВ ПРОПОНУЄ НАВЧАННЯ 19
ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ 20
ЕВОЛЮЦІЯ БІБЛІОТЕКАРА В ЕПОХУ ГШІ 20

EY ACADEMY OF BUSINESS 21
НОВИЙ КУРС ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ ЗВО 21
УПРАВЛІННЯ КОЛЕКЦІЯМИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЙНІ УГОДИ 22

1. Гранти, міжнародна підтримка

ПРОГРАМА СТИПЕНДІЙ ВІД СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Уряд Словацької Республіки оголосив про старт конкурсу на отримання стипендій на 2026/2027 навчальний рік. Конкурс проводиться відповідно до програми співробітництва у галузі освіти між Міністерством освіти, досліджень розвитку та молоді Словацької Республіки та Міністерством освіти і науки України. Цьогоріч громадяни України можуть претендувати на 15 стипендій для студентів на навчання за освітнім ступенем бакалавр/магістр (строк навчання від 1 до 10 місяців); 6 стипендій для студентів 5 курсу Ужгородського національного університету кафедри словацької філології, які навчаються на вчителів словацької мови та літератури (строк навчання - 1 семестр); 15 стипендій на навчання або проведення науково-дослідних робіт для аспірантів та на викладання лекцій або проведення науково-дослідних робіт для викладачів закладів вищої освіти або дослідників (строком від 1 до 10 місяців). Заявку на участь можна подати до 3 квітня 2026 року.

Детальніше:

https://www.minedu.sk/scholarships-offered-within-the-framework-of-bilateral-programs-of-cooperation-for-20262027, https://mon.gov.ua/news/oholoshennia-pro-stypendiinu-prohramu-ministerstva-osvity-doslidzhen-rozvytku-ta-molodi-slovatskoi-respubliky-na-20262027-navchalnyi-rik, https://www.mzv.sk/en/web/en/visa-and-services/national-visa

Фото: МОН

КОНКУРС LUKE

Національний фонд досліджень України інформує про старт спільного конкурсу LUKE Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа». Йдеться про проєкт «Приєднання України до Європейського дослідницького простору – платформа спільного фінансування та розбудови потенціалу для посилення науково-дослідницької та інноваційної співпраці (LUKE)». Конкурс спрямований на розвиток сталого довгострокового партнерства у сфері досліджень, розробок та/або інновацій між державами-членами ЄС, асоційованими країнами. Тематична спрямованість: енергетика (стала та відновлювана енергетика та енергетична безпека), кібербезпека (кіберстійкість критичної інфраструктури та адаптивні системи кібербезпеки), медицина та охорона здоров'я (телемедицина, біомедичні дослідження, застосування телемедицини для дистанційного надання медичних послуг, інноваційні дослідження сигнальних систем клітин для біомедичних цілей), соціальні та гуманітарні науки (суспільне примирення, сталий соціальний розвиток та відновлення людського капіталу). Участь у конкурсі можуть взяти юридичні особи (установи, організації, підприємства), зареєстровані в Австрії, Чехії, Естонії, Фінляндії, Німеччині, Латвії, Республіці Молдова, Польщі, Румунії, Туреччині та Україні. Заохочується формування консорціумів із залученням різних типів організацій у сфері досліджень, інновацій та бізнесу. Заявники мають відповідати критеріям прийнятності національних фінансуючих сторін, можуть представляти заклади вищої освіти та наукові установи, створені відповідно до національного законодавства, малі та середні підприємства, що здійснюють науково-дослідну діяльність. Тривалість реалізації проєктів може становити до двох років. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 15 травня 2026 року та 16 травня 2026 року.

Детальніше: https://horizon-europe.org.ua/uk/luke/joint-call/, https://community.efficient.eu/, https://nrfu.org.ua/news/luke-joint-call/

Фото: LUKE

2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: НАВЧАННЯ НАВИЧКАМ ПОБУДОВИ ВІДНОСИН

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Навчання навичкам побудови відносин: дані, отримані у класах, для формування політики». У ньому зазначається, що коли здобувачі освіти вміють чітко спілкуватися, слухати інших, співпрацювати та вирішувати конфлікти, вони краще беруть участь у процесі навчання. Ці навички міжособистісної взаємодії не лише допомагають тим, хто навчається, а й впливають на загальну атмосферу в аудиторії, відносини між однолітками, дозволяють викладачам зосередитися на навчанні, а не на управлінні поведінкою. Викладачі можуть спостерігати ці навички щодня: як учні реагують на зворотний зв'язок, працюють у групах або вирішують проблемні питання. Відсутність цих навичок також дає про себе знати: здобувачі освіти замикаються у собі, усуваються від комунікації або поводяться інакше по відношенню до однолітків та дорослих. Те, як викладачі реагують на ці прояви, може погіршити проблему або навпаки допомогти у розвитку позитивних способів взаємодії. Щоб краще зрозуміти, як викладачі реагують на проблеми у взаєминах, у рамках «Міжнародного дослідження викладання та навчання» (TALIS) було проведене опитування викладачів щодо їх практичних дій у різних сценаріях: спостереження за поведінкою певний час, щоб побачити, чи покращиться вона; організація зустрічі з іншим колегою, щоб обговорити стратегії, які можна використати для заохочення більш позитивної поведінки здобувача освіти; залучення до співпраці та взаємодії та ін. Навички міжособистісного спілкування, такі як чітка комунікація, емпатія, співробітництво та управління конфліктами, мають важливе значення для залучення здобувачів освіти до процесу навчання та створення позитивної взаємодії у навчальній аудиторії.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/teaching-relationship-skills_d882368e-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/02/teaching-relationship-skills_81872280/d882368e-en.pdf,

https://doi.org/10.1787/d882368e-en

Фото: скріншот

ОЕСР: У РОЗРОБКУ ШІ ЗАЛУЧЕНО 61% ВЕНЧУРНОГО КАПІТАЛУ

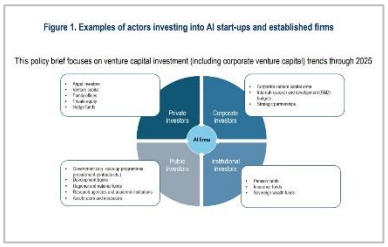

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Венчурні інвестиції в ШІ до 2025 року» та відповідне інформаційне повідомлення про те, що у цю галузь було залучено 61% світового венчурного капіталу. Зафіксовано, що компанії, які займаються розвитком штучного інтелекту, вже залучили 258,7 млрд дол. США або понад 60% світових венчурних інвестицій, що удвічі більше порівняно з даними 2022 року (30%). Йдеться у першу чергу про підприємства IT-інфраструктури та хостингу. Найактивнішими є венчурні інвестори у США (56% світової вартості вихідних венчурних інвестицій у штучний інтелект у 2025 році), за ними слідують Велика Британія (9%), Китай (8%) та ЄС-27 (7%). Фірми, що базуються у Сполучених Штатах, залучили близько 75% світової вартості венчурних угод у сфері ШІ, ЄС-27 - 6%, КНР та Велика Британія – по 5%. Венчурні інвестиції у штучний інтелект дедалі більше зосереджуються на «мегаугодах», вартість яких перевищує 100 млн дол. США. Починаючи з 2023 року частка венчурного капіталу у сфері штучного інтелекту, що надходить з ранніх раундів інвестування, порівняно з пізнішими раундами фінансування, зменшується, оскільки саме «мегаугоди» становлять понад 70% загальної вартості інвестицій у штучний інтелект у 2025 році. З цих «мегаугод» майже половина (по вартості) припадає на такі, що перевищують 1 млрд дол. США, що свідчить про дедалі більшу концентрацію ринку. Експерти зазначають, що довгострокові перспективи розвитку штучного інтелекту залишаються сильними, але слід зважати на циклічність ринку венчурного капіталу, ураховувати масштаби інвестування та його напрямки, виокремлювати тенденції та дуже обережно інтерпретувати статистичні дані при побудові прогнозів.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/about/news/announcements/2026/02/ai-firms-capture-61-percent-of-global-venture-capital-in-2025.html, https://www.oecd.org/en/publications/venture-capital-investments-in-artificial-intelligence-through-2025_a13752f5-en.html, https://doi.org/10.1787/a13752f5-en

Фото: скріншот

ОЕСР: РИЗИКИ СПОЖИВЧОГО ФІНАНСУВАННЯ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Монітор ризиків споживчого фінансування 2026». У ньому йдеться про те, що споживачі наразі мають справу зі складним та динамічним фінансовим ландшафтом, що здійснює тиск на вартість життя та збільшує ризики (включаючи шахрайство та обман). Вони у поєднанні з вразливістю споживачів, спричиненою низькою фінансовою грамотністю та високим рівнем

заборгованості, загрожують фінансовому добробуту домогосподарств. Ризики, що виникають внаслідок дій фірм, такі як нечітке розкриття інформації або неналежні фінансові консультації, можуть посилити ці проблеми. У звіті розглядаються основні тенденції та аналізуються проблеми, що впливають на споживачів фінансових послуг у 60 країнах, а також пропонуються заходи реагування, які можуть вживати політики, регулятори та наглядові органи. Фінансові афери та шахрайство – найбільші ризики, з якими стикаються фінансові споживачі. Очікується, що ці ризики зростуть у 2026 році під впливом цифровізації, використання генеративного штучного інтелекту. Високий рівень споживчої заборгованості та її вартість є ключовими ризиками для домогосподарств, що робить нагальною необхідністю запровадження відповідальних стандартів кредитування, ефективного нагляду та цілеспрямованої фінансової освіти. Цифровізація дає багато переваг, але також і несе з собою нові ризики, що посилюються зростанням складності фінпродуктів, поглибленням прогалин в знаннях (в контексті цифрових активів, таких як криптовалюти), розривами комунікації між постачальниками та споживачами. Найчастіше споживачі скаржаться на шахрайство, високу комісію, невідповідне співвідношення ціни та якості, складність врегулювання претензій, відсутність розкриття важливої інформації тощо. У документі надаються поради щодо зміцнення систем захисту прав споживачів фінансових послуг, посилення нагляду за поведінкою на ринку та правозастосування, розширення можливостей споживачів.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/consumer-finance-risk-monitor-2026_61f7dbe0-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/03/consumer-finance-risk-monitor-2026_04395fbd/61f7dbe0-en.pdf,

https://doi.org/10.1787/61f7dbe0-en

Фото: скріншот

ОЕСР: ПЕРЕХІД НА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Комплексна рамкова політика ОЕСР з переходу на цифрові технології до 2026 року» із серії «Документи ОЕСР з цифрової економіки». У ньому зазначається, що рамкова політика допомагає регулюючим органам, особам, що приймають рішення та іншим учасникам цифрової екосистеми розробляти та упроваджувати ефективні цифрові стратегії задля розвитку інновацій, забезпечення економічного зростання та благополуччя. З моменту першої рамкової політики, підготовленої у 2017-2018 роках, цифрова трансформація неухильно прискорювалась, інтегруючись у всі

аспекти повсякденного життя. Її нинішня версія базується на новітніх даних щодо впливу цифрових технологій на різні галузі політики усіх країн-членів ОЕСР. У документі подаються рекомендації щодо формування цифрової політики та її регулювання задля отримання максимального позитивного ефекту. Розглядаються сім взаємопов'язаних аспектів: доступ до комунікаційної інфраструктури, послуг та даних; ефективне використання цифрових технологій та даних; інновації, що базуються на цифрових технологіях та даних; гідні робочі місця для всіх; процвітаюче цифрове суспільство для всіх; довіра до цифрової ери; відкритість ринку в цифровому бізнес-середовищі. Разом усі названі аспекти забезпечують необхідні політичні основи для впровадження цифрових технологій для підтримки процвітаючих та інноваційних економік і суспільств. Розроблена з урахуванням інтересів різних зацікавлених сторін та міждисциплінарного підходу, пропонована концепція є гнучкою і визнає широкий спектр чинників, які впливають на політичне середовище.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/the-oecd-going-digital-integrated-policy-framework-2026_0254ae07-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/03/the-oecd-going-digital-integrated-policy-framework-2026_f24b6963/0254ae07-en.pdf,

https://doi.org/10.1787/0254ae07-en

Фото: скріншот

ОЕСР: РЕФОРМА АКАДЕМІЧНОЇ КАР'ЄРИ В ЛАТВІЇ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Реформа академічної кар'єри в Латвії. Підбиваємо підсумки та дивимося у майбутнє». У публікації узагальнюються результати реформування системи докторської освіти та академічної кар'єри в Латвії. Виклики, з якими зіткнулась Латвія, прагнучи створити привабливі умови для академічні кар'єри, знайомі багатьом іншим країнам ОЕСР. Це необхідність сприяння університетській докторській освіті; нестабільність значної частини посад академічного персоналу; надмірна залежність академічної кар'єри від короткострокового фінансування досліджень; невирішеність питань щодо ефективного оцінювання дослідницької діяльності академічного персоналу на всіх етапах їхньої кар'єри. У Латвії політики, керівники закладів вищої освіти та зацікавлені сторони співпрацювали задля того, щоб спрямувати на це більше ресурсів та вжити дієві заходи для покращення умов роботи академічного персоналу. Рамки академічної кар'єри тут реформуються одночасно з реформою кількох інших аспектів системи вищої освіти, створюючи динамічний контекст. Дорожня карта реформ докторської освіти та академічних кар'єр у Латвії містить три основні пріоритети

для латвійського сектору вищої освіти та органів влади. Перший - постійне покращення умов праці академічного персоналу, включаючи дії щодо забезпечення плавного та ефективного переходу до нової моделі докторської освіти в усіх установах та просування науково обґрунтованих та узгоджених підходів до управління академічними кар'єрами. Другий - оновлення та узгодження політичних рамок, включаючи дії щодо забезпечення покращення умов праці академічного персоналу залишалося на передньому краї політики вищої освіти, досягнення належного балансу між стабільністю та ефективністю. Третій - обмін досвідом та спільна робота на благо академічного персоналу, включаючи створення міцної правової та фінансової основи для академічної спільноти.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/academic-career-reform-in-latvia_cd46e69c-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/02/academic-career-reform-in-latvia_fe18e927/cd46e69c-en.pdf,

https://doi.org/10.1787/cd46e69c-en

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ МОН ЩОДО МЕРЕЖІ СПЕЦРАД ТА З КАДРОВИХ ПИТАНЬ

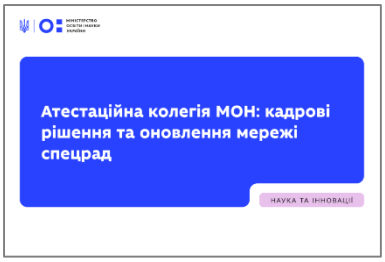

26 лютого 2026 року відбулося чергове засідання Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України. Під час засідання ухвалено низку рішень, що стосуються присудження (або скасування) наукових ступенів, присвоєння (або відмови у присвоєні) вчених звань, реалізації рішень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо встановленого плагіату, утворення докторських спеціалізованих вчених рад тощо. Атестаційна колегія затвердила рішення про присудження 194 наукових ступенів і присвоєння 504 вчених звань. З причини академічного плагіату скасовано

(визнано недійсним) рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження одному здобувачу наукового ступеня доктора наук; одну особу позбавлено наукового ступеня на підставі рішення НАЗЯВО. Щодо Переліку наукових фахових видань України, то з категорії «Б» категорії «А» переведено два наукових періодичних видання. Скасовані рішення двох вчених рад закладів вищої освіти про присвоєння вченого звання професора та доцента через невиконання вимог, визначених законодавством. Прийняті рішення з оновлення системи спецрад, вирішено ураховувати результати державної атестації ЗВО та НУ: у тих, що отримали категорії «А» і «Б», утворено 63 докторські спеціалізовані вчені ради строком на три роки; для категорії «В» утворено 25 спеціалізованих вчених рад строком на два роки. 5-ти установам категорії «Г» у створенні рад відмовлено. Також 22 спеціалізовані вчені ради утворено строком на один рік за умови проходження ними державної атестації.

Детальніше: https://mon.gov.ua/news/atestatsiina-kolehiia-mon-kadrovi-rishennia-ta-onovlennia-merezhi-spetsrad

Фото: МОН

ЗАЛУЧЕННЯ ПРАКТИКІВ В ЯКОСТІ РЕЦЕНЗЕНТІВ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Цзяньян Ґена «Наукові журнали мають активніше залучати спеціалістів-практиків до рецензування». У ній автор наголошує, що досвід практичної роботи в міжнародних компаніях на різних посадах дає йому унікальну перспективу у галузі рецензування наукових матеріалів, засновану на практичному системному мисленні, знанні операційних реалій та фаховому досвіді, що стане прекрасним доповненням традиційного академічного підходу до рецензування. Він свого часу отримав запрошення виступити рецензентом наукового рукопису і сумнівався, чи може відповідати академічним очікуванням видавця. Але тепер, маючи великий досвід рецензування усвідомив, що коментарі практиків часто резонують з думками академічних рецензентів та цінуються ними, дозволяють будувати діалог між дослідниками та практиками. Експерти-практики можуть зробити істотний внесок в оцінювання результатів наукових робіт, особливо тих, що мають прикладне спрямування. Практичний досвід дозволяє переосмислити наукові ідеї в реальному контексті, виявляти непомічені науковцями обмеження, уточнювати контекст і таким ином покращувати якість наукової дискусії. Разом із тим не слід хвилюватись, що такі рецензенти просувають корпоративні інтереси, - адже вони працюють від власного імені й дотримуються професійної етики, використовуючи загальнодоступну інформацію. Наразі практиків у пулі рецензентів надзвичайно мало. Щоб це змінити, журнали мають більш проактивно звертатися до

професійних асоціацій і галузевих конференцій, а також прямо вказувати у запрошеннях, що цінуються рецензенти-практики. Було б доречно підготувати коротку ознайомчу програму для новачків-практиків, щоб вони краще розуміли очікування академічного сектору від їхнього рецензування. Звісно, робота практиків у галузі рецензування може відрізнятись від того, що роблять науковці. Вони частіше зосереджуються на глибокому аналізі проблеми та обґрунтуванні викладенні думки, зазвичай вимагають більше часу на підготовку відгуку. Але чи це є недоліком? Ні, скоріше відображенням їхнього звичного професійного підходу. Автор закликає редакторів наукових журналів та видавництв цінувати такі внески від практиків та розглядати їх в якості повноцінних учасників процесу рецензування. Така співпраця може сприяти не лише більш якісній науковій оцінці, а й підвищенню впливовості досліджень.

Детальніше: https://www.timeshighereducation.com/opinion/journals-should-make-more-use-practitioners-peer-review

Фото: pixabay.com

ІНТЕГРАЦІЯ, ВИКЛИКИ ТА НАВЧАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ГШІ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Лін Юе «Як еволюціонувати разом із ГШІ: посібник для викладача». У ній пропонується обговорити, як генеративний штучний інтелект трансформує практику університетського викладання та які саме підходи можуть допомогти освітянам адаптуватися до цих змін, зберігаючи фокус на людському навчанні та критичному мисленні. Автор порівнює входження в освітнє життя ШІ з вибухом: різні експерименти у навчальному середовищі з'являються швидко і різноманітно, але не всі вони надалі стануть частиною майбутньої освітньої практики. Першочергове завдання для викладачів не в тому, щоб відкидати інструменти штучного інтелекту, а в тому, щоб розвивати навички їх усвідомленого використання, налагоджувати співпрацю між педагогами, закладами й іншими зацікавленими сторонами та критично оцінювати, що сприяє, а що заважає навчанню. У статті наводяться дані опитування науково-педагогічних працівників університету, які розробляють курси, пов'язані зі штучним інтелектом. Виявилось, що більшість освітян вважають ШІ корисним для підготовки до занять і аналізу результатів, як, наприклад, створення резюме, надання індивідуального зворотного зв'язку, додаткові вправи тощо. Разом із тим, лише невелика частина опитаних схильна використовувати ці технології безпосередньо під час аудиторних занять, що свідчить про певну обережність щодо їхньої ролі в навчальному процесі. Також більшість респондентів висловили занепокоєння, що студенти можуть надмірно покладатися на ГШІ, а це потенційно негативно впливатиме на розвиток критичного мислення; є ризики некоректних відповідей, етичні проблеми (приватність, використання

даних). Багато хто працює над розробленням нових підходів до оцінювання знань: дедлайни під контролем, усні захисти, документи з фіксацією процесу створення роботи, персоналізовані набори даних, декларації про використання штучного інтелекту. Ці практики мають на меті не лише запобігти автоматичному генеруванню готових відповідей, а й забезпечити прозорий, діалогічний та орієнтований на усвідомлений, цілісний процес навчання, коли студенти демонструють власне розуміння й творчість. Як практичні стратегії пропонується використовувати ГШІ для підготовки до занять так, щоб студенти критично оцінювали згенеровані матеріали; інтегрувати цей інструмент в аудиторні дискусії для порівняння рішень студентів із відповідями штучного інтелекту; заохочувати використання ГШІ з обов'язковою рефлексією щодо того, що допомогло, а що виявилося недостовірним чи неактуальним; вимагати перевірки джерел, захищати приватність, уникати надмірної залежності від алгоритмів. Отже, поєднання технологічних експериментів із глибоким гуманістичним осмисленням навчального процесу може сприяти формуванню таких педагогічних практик, які не лише використовують переваги ГШІ, а й підтримують процес мислення, творчість і людське навчання як центральні компоненти освітньої екосистеми вищої освіти.

Детальніше: https://www.timeshighereducation.com/campus/how-evolve-genai-educators-guide

Фото: pixabay.com

ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ ТА ІР В КРАЇНАХ БАЛТІЇ

Експерти Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій підготували аналітичну довідку з оглядом державних програм підтримки інновацій та інтелектуальної власності в Естонії, Латвії та Литві. Невеликі за розміром країни Балтії змогли сформувати конкурентоспроможні інноваційні екосистеми завдяки комплексному поєднанню фінансових інструментів, податкових стимулів, інституційної консолідації та цифровізації державних сервісів. Естонія має модель «держави-платформи» для спрощення адміністрування бізнесу та заохочення реінвестування прибутку (корпоративний податок 0% на реінвестований прибуток), а місцева агенція з бізнесу та інновацій пропонує єдине адміністративне «вікно». Латвійська модель підтримки інновацій базується на поєднанні грантів ЄС, фінансових інструментів та активній ролі державних інституцій розвитку: в країні запроваджено ініціативу Green Corridor, що скорочує адміністративні процедури для інвесторів, інноваційні ваучери можуть покривати до 100% витрат на дослідження або патентний пошук, держава може списувати до 30% інноваційного кредиту, якщо проєкт виявився успішним. Литва зробила ставку на інституційне об'єднання і централізовану систему

підтримки інновацій: агентство інновацій супроводжує бізнес від ідеї до міжнародних ринків, державна фінансова установа має портфель понад 1,4 млрд євро, пропонуються позики до 150 млн євро. Експерти говорять про ефективність переходу від моделі «держави-донора» до моделі «держави-акселератора», де основний акцент робиться на інвестиціях у технологічні компанії, розвитку інноваційних екосистем і стимулюванні комерціалізації інтелектуальної власності.

Детальніше: https://nipo.gov.ua/infodovidka-pidtrymka-innovatsii-baltia,

https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2026/03/infodovidka-krainy-Baltii.pdf

Фото: IP офіс

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПИШЕ ЛІТЕРАТУРНІ ОГЛЯДИ. ЧИ ЦЕ ДОБРЕ?

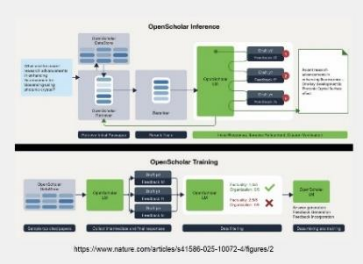

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джека Ґроува «Новий чат-бот випереджає докторів філософії у підготовці літературних оглядів». У ній автор аналізує результати дослідження, оприлюдненого у журналі Nature. Йдеться про оцінювання якості підготовки оглядів наукової літератури спеціалізованими системами штучного інтелекту та науковцями. Новий ШІ-інструмент OpenScholar, спеціально розроблений для синтезу наукових оглядів, за кількома критеріями виявився кращим за традиційних авторів у підготовці оглядів літератури. Вивчались комп'ютерні моделі OpenScholar та ScholarQABench, які оцінювалися групою експертів із комп'ютерних наук, фізики, нейронауки та біомедицини. Відповіді моделей учасники визнали кращими за ті, що були підготовлені докторантами або постдокторантами. Така перевага пояснюється більш широким охопленням теми й глибшим зануренням в інформацію, яку моделі здатні долучати до літературних оглядів. Модель OpenScholar була навчена на корпусі приблизно 45 мільйонів наукових статей, що дозволяє їй формувати відповіді, посилаючись на реальні наукові праці й уникати «галюцинацій» (помилкових тверджень або вигаданих цитат), які часто трапляються у неспеціалізованих мовних моделях. Це значно підвищує точність і достовірність літературних оглядів порівняно з іншими системами ШІ, які можуть створювати списки посилань без реальних підтверджень у текстах. OpenScholar продемонструвала значно меншу кількість помилок, ніж моделі загального призначення, такі як ChatGPT, що створювали «правдоподібні» списки літератури, значна частина яких була вигаданою. Вартість підготовки такого самого огляду літератури людиною буде значно більшою, як і термін виконання робіт. Разом із тим, не можна нехтувати застереження, що автоматичні системи не можуть замінити людську діяльність у науковому синтезі знань. Їх можливості та продуктивність вимагають подальших досліджень, а самі моделі - удосконалення, отже не варто очікувати

автоматизації наукової творчості. Використання ШІ може суттєво допомогти дослідникам у роботі з великими обсягами літератури, але водночас викликає питання про роль людського судження й експертної оцінки.

Детальніше: https://www.timeshighereducation.com/news/new-chatbot-outperforms-phds-literature-reviews, https://www.nature.com/articles/s41586-025-10072-4

Фото: nature.com

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ ПІДХІД: ЯК ДОДАТИ STEM ДО РІЗНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Кеннета Вай-Тінґа Леунґа «Як інтегрувати STEM у всі навчальні дисципліни. Почніть із малого». У ній автор пропонує свій погляд на те, як навички природничо-математичного і технічного напрямів можуть бути включені у різноманітні навчальні курси завдяки послідовності невеликих кроків, а не внаслідок масштабних заходів, і як це може сприяти розширенню перспектив STEM-навчання. Успішна інтеграція навичок STEM у навчальний процес починається з передбачення тих здібностей, які студентам обов'язково знадобляться у майбутньому, - здатність до структурованого мислення, вирішення проблем і логічного аналізу. Пропонується запроваджувати експериментальний підхід в межах окремих аудиторних занять, залучаючи студентів до активної роботи з такими інструментами, як генерація коду з підтримкою штучного інтелекту, для розробки простих проєктів або задач. Такі експерименти забезпечують безпечне середовище для студентів та надає можливість педагогам спостерігати за тим, як проходить процес навчання й співпраці у реальних ситуаціях. Позитивний досвід окремих вправ дозволяє згодом розширювати сферу STEM-заходів поза межами початкового курсу, створюючи серію освітніх курсів, які підтримують відповідні навички студента на різних етапах навчання. Ключовий принцип - створення навчальних ситуацій, в яких студенти можуть пов'язати нові знання з уже набутим досвідом і відчути практичні результати своєї діяльності. Наприклад, замість абстрактної теорії пропонується спочатку дати змогу студентам створити простий продукт, вирішити ігрову інтерактивну задачу, що забезпечить розвиток логічного мислення і надасть упевненості навіть тим, хто не має попереднього досвіду роботи з технічними інструментами. Проєкти STEM мають бути гнучкими, ураховувати реальні обмеження викладачів і студентів (наприклад, їхню зайнятість, наявність вільного часу, інтереси). Застосування комбінованих форм навчання дозволить поєднати онлайн-матеріали з короткими очними сесіями без надмірного навантаження на учасників освітнього процесу. Ефективна освіта - це не разова активність,

а формування ширшої екосистеми навчання, де STEM-навички послідовно пов’язуються з іншими галузями знань: це сприяє не лише розвитку технічних умінь, а й підготовці студентів до викликів цифрового високотехнологічного майбутнього.

Детальніше: https://www.timeshighereducation.com/campus/how-embed-stem-across-all-disciplines-start-small

Фото: pixabay.com

ЗВІТУВАННЯ ЗВО ТА НУ ПЕРЕД МОН ЗА 2025 РІК

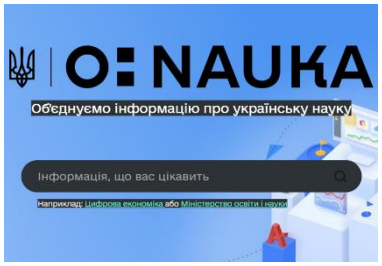

Міністерство освіти і науки України оголосило про проведення звітної кампанії за 2025 рік щодо наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності закладів вищої освіти та наукових установ, що належать до його сфери управління. Згідно з наказом МОН від 03.02.2026 року №154 керівникам наукових установ, закладів вищої освіти та керівникам наукових досліджень і розробок необхідно подати до кінця березня поточного року звітну інформацію про підсумки наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. Йдеться про результати, отримані закладами вищої освіти та науковими установами у 2025 році. Оприлюднено також повний перелік форм подання інформаційних матеріалів (всього сім додатків): річний звіт за формами державного статистичного спостереження зі статистики науки № 3-наука (річна) «Звіт про здійснення наукових досліджень і розробок»; інформація про виконання показників паспортів бюджетних програм 2201390, 2201380 за 2025 рік; інформація про наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність; показники наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності; звіти про виконання науково-дослідних робіт згідно з тематичними планами наукових досліджень та розробок; перелік звітів про виконання науково-дослідних робіт у 2025 році, що подані закладом вищої освіти / науковою установою; інформація про результативні показники виконання паспорта бюджетної програми КПКВК 2201390; інформаційна довідка про ЗВО та НУ; копії облікових карток за усіма завершеними у 2025 році науково-дослідними роботами, які виконувалися ЗВО та НУ за бюджетними програмами 2201380, 2201390; інформація щодо кращих науково-технічних (експериментальних) розробок ЗВО та НУ, завершених у 2024-2025 роках. Звітна кампанія триває у двох модулях: модуль моніторингу ЗВО та НУ; модуль звітності керівників досліджень та розробок.

Детальніше: https://nauka.gov.ua/information/zvitorg2026/,

https://nauka.gov.ua/docs/250/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7_%D0%9C%D0%9E%D0%9D_%D0%B2%D1%96%D0%B4_03_%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%BE%D0%B3%D0%BE_2026_%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83_154.pdf,

https://nauka.gov.ua/docs/251/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%BA_%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2.docx

Фото: скріншот

МЕХАНІЗМ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВЦІВ І ЕКСПЕРТІВ ДО РОБОТИ В УКРАЇНІ

Кабінет Міністрів України схвалив механізм, за яким Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту призначатиме й виплачуватиме гранти Президента України для залучення іноземних фахівців та інших зацікавлених осіб до науково-педагогічної й наукової роботи в Україні. Йдеться про залучення науково-педагогічних і наукових працівників іноземних закладів вищої освіти та наукових установ, незалежних експертів, представників громадськості й роботодавців. Зокрема, змінами до урядової Постанови від 14 квітня 2021 року № 347 встановлено процедуру організації та проведення конкурсного добору на отримання грантів з використанням інформаційно-комунікаційної системи грантової підтримки освітніх і наукових ініціатив «Е-грант». Порядок проведення конкурсу розроблятиме Фонд та затверджуватиме МОН; у рамках конкурсів відбуватиметься відбір кандидатів згідно запитів університетів та наукових установ (під освітні програми, дослідницькі напрями, спільні проєкти й прикладні розробки). Фінансування здійснюватиметься в межах залучених коштів та інших джерел, не заборонених законодавством, граничний розмір гранту обраховуватиметься з урахуванням середньомісячної оплати праці професорів у провідних іноземних університетах (250 найкращих у світових рейтингах) та формату залучення («візит-професор» або «гостьовий лектор»).

Детальніше: https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyv-mekhanizm-zaluchennia-inozemnykh-vykladachiv-naukovtsiv-i-ekspertiv-do-roboty-v-ukraini-cherez-fond-prezydenta,

https://mon.gov.ua/news/uriad-zatverdyv-mekhanizm-zaluchennia-inozemnykh-vykladachiv-naukovtsiv-i-ekspertiv-do-roboty-v-ukraini-cherez-fond-prezydenta

Фото: МОН

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ БЕЗБАР'ЄРНОЇ МОВИ

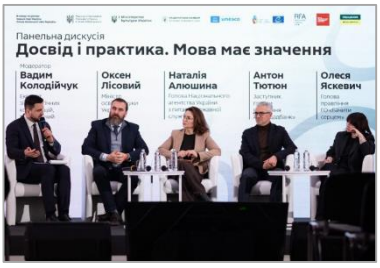

Національна комісія зі стандартів державної мови та МОН презентували перший Державний стандарт «Термінологія безбар'єрності». Документ уніфікує недискримінаційну лексику та визначає перелік слів, які підлягають вилученню з офіційного вжитку. Затверджені норми охоплюють понад 100 термінів, які стосуються прав і можливостей людей з інвалідністю, ветеранів, батьків із дітьми та інших груп, що стикаються з упередженнями. Документ став результатом роботи експертної групи, утвореної Національною комісією зі стандартів державної мови, проєкту «Відновлення для всіх» (RFA), а також залучення експертів Ради Європи і ЮНЕСКО. Документ уже доступний на офіційному сайті Національної комісії зі стандартів державної мови. Комісія на своєму засіданні 26 лютого 2026 року схвалила другу редакцію проєкту стандарту й передала документ до Інституту української мови НАН України та інших наукових установ для надання висновків. Запровадження стандарту зробить цю термінологію обов'язковою для використання в офіційній документації, правничій та науковій літературі, сфері освіти, публічного управління, медіа та публічних комунікаціях.

Детальніше: https://mova.gov.ua/news/bezbariernist-tse-filosofiia-suspilstva,

https://mon.gov.ua/news/terminolohiia-bezbariernosti-prezentuvaly-pershyi-v-ukraini-derzhavnyi-standart-bezbariernoi-movy,
https://mova.gov.ua/storage/app/sites/19/standarty/standart-tb-ii-redakciia-sxvalena-1.pdf

Фото: скріншот

ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ ДОКТОРІВ ТА КАНДИДАТІВ НАУК

Міністерство освіти і науки України 4 березня 2026 року оприлюднило повідомлення про захисти на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук. Публікація здійснена відповідно до чинного порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2019 року № 943.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/3swlL, https://qrpage.net/qr/yx6sa, https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/atestatsiya-kadriv-vyshchoi-kvalifikatisii/2026/03/04/kandydaty-nauk-04032026.pdf, https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/atestatsiya-kadriv-vyshchoi-kvalifikatisii/2026/03/04/doktory-nauk-0403-2026.pdf

Фото: pixabay.com

УПРОВАДЖЕННЯ ШІ ВІДПОВІДНО ДО ПОТРЕБ ТА ЦІННОСТЕЙ УНІВЕРСИТЕТІВ

На сайті Європейської асоціації університетів опублікований заключний звіт з питань штучного інтелекту «Упровадження штучного інтелекту, що відповідає потребам та цінностям університетів». У ньому зазначається, що підхід університетів до інтеграції ШІ надзвичайно важливий для освіти та суспільства, тому необхідно підтримувати зважені рішення у цій сфері, плекати допитливість та критичне мислення. Штучний інтелект має великий потенціал впливу на трансформацію системи вищої освіти та досліджень, що спричинило велику цікавість з боку науковців і педагогів і підштовхнуло їх до різноманітних експериментів. Наразі університети упроваджують інструменти ШІ у свої повсякденні робочі процеси та ведуть дискусію зі студентами, викладачами й дослідниками щодо сумісності технологій штучного інтелекту з університетськими цінностями. Прагнучи відповідально інтегрувати штучний інтелект, університети стикаються з практичними та етичними питаннями: як вони можуть інвестувати в технології, що покращують повсякденний досвід роботи та навчання; як вони можуть узгодити вплив штучного інтелекту на клімат зі своїми амбіціями щодо досягнення вуглецевої нейтральності; як вони можуть розвивати цифрову грамотність, одночасно розвиваючи здорове усвідомлення ризиків. Цей звіт фокусується на актуальних та невирішених питаннях у п'яти ключових сферах: етика, стратегія, навчання, регулювання, сталий розвиток. Його висновки стануть у нагоді керівникам університетів та академічній спільноті при обговоренні усвідомлених та безпечних дій з упровадження ШІ.

Детальніше: https://eua.eu/publications/reports/adopting-ai-that-serves-the-needs-and-values-of-universities.html, https://eua.eu/images/publications/Publication_PDFs/Adoping_AI_that_serves_the_needs_and_values_of_universities.pdf

Фото: скріншот

ГЕОГРАФІЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВТРАТА СТРАТЕГІЧНИХ ОРІЄНТИРІВ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Дженні Пікерілл, Бет Ґрінгаф, Пітера Гопкінса, Таріка Джазіла і Джеймі Вудворда «Університети Великої Британії, що відмовляються від географії, - збилися з курсу». У ній наголошується, що рішення деяких британських університетів скоротити або реорганізувати програми з вивчення географії ставить під загрозу ключову навчальну дисципліну в той момент, коли знання й навички

географів є надзвичайно актуальними для розуміння глобальних викликів. Адже географія пропонує цілісний підхід до розуміння світу, поєднуючи природничі, соціальні та гуманітарні знання, а ігнорування цього факту чи фрагментація викладання дисципліни підриває цілісність навчання. Результати огляду стану географічних програм у Великій Британії невтішні: хоча попит на географію на рівні шкільної освіти значно виріс, університетські програми зазнали зменшення набору студентів у 38 % програм, що особливо яскраво проявилось у невеликих закладах вищої освіти. Водночас більші факультети у престижних університетах змогли утримати на попередньому рівні або навіть збільшити набір студентів. Скорочення академічних програм з географії, яке нині відбувається, має не лише економічні наслідки, а й впливає на здатність університетів реалізовувати міждисциплінарні дослідження та забезпечувати навчання, що сприяє соціальному й екологічному мисленню. Необхідно зберегти цілісність вивчення цієї дисципліни, підтримувати кращі навчальні модулі, які розвивають просторове мислення, формують навички аналізу даних і розуміння взаємозв'язків соціальних та природних систем. Таким чином можна зміцнювати підготовку фахівців, здатних працювати з актуальними глобальними викликами. Скорочення академічних програм з географії, що наразі відбувається — це не лише реакція на фінансовий тиск, а й втрата стратегічної освітньої перспективи, яка може обмежити креативність, критичне мислення й здатність університетів відповідати на складні питання сучасного світу.

Детальніше: https://www.timeshighereducation.com/opinion/uk-universities-cutting-geography-have-lost-their-bearings

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи

СЕРІЯ ВОРКШОПІВ ДЛЯ ОСВІТЯН ЗІ STREAM IT

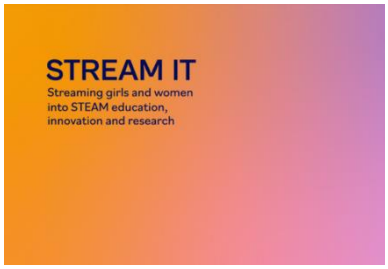

У березні 2026 року відбудеться серія семінарів для викладачів закладів вищої освіти, які працюють зі STEM-дисциплінами. Планується обговорити найактуальніші питання професійного розвитку – від сучасних підходів до викладання до використання інструментів штучного інтелекту, підтримки досліджень та побудови комунікації. Заплановані наступні заходи: «Комунікація як інструмент лідерства в освіті» (як знайти

спільну мову з поколіннями «зет» та «альфа», як екологічно вирішувати конфлікти й створювати безпечний простір у класі) (3 березня 2026 року); «Особистий бренд освітянина та 4К навички на STEM-заняттях» (перехід від «транслятора знань» до фасилітатора; розвиток креативності, емоційного інтелекту; побудова бренду викладача» (11 березня 2026 року); «ШІ для педагога: підготовка до освітніх активностей» (ШІ-новинки 2026-го року на рівні PRO: робота з агентами, аналітикою даних та асистентами для досліджень) (18 березня 2026 року); «Креативний STEM: генерація ідей та руйнування міфів» (як перетворити урок на захопливе розслідування без космічних бюджетів за допомогою гейміфікації, цифрових симуляцій та підручних матеріалів» (25 березня 2026 року). Організатор - проєкт «STREAM IT».

Детальніше: https://groups.google.com/d/msgid/innoaei/d075b77c-d14e-41b0-84b0-880ca111046dn%40googlegroups.com, https://forms.gle/55SB8WSeWWjNdyBB6,

https://forms.gle/nZVMEfQ5upLAxspp9, https://streamit-project.eu, https://forms.gle/b1mCDLogUUHTXPNo6, https://forms.gle/ejG8WYDyjt4H9zEDA

Фото: скріншот

АКАДЕМІЯ ВОІВ ПРОПОНУЄ НАВЧАННЯ

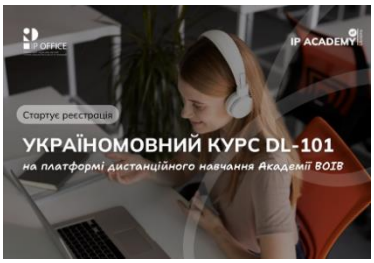

17 березня 2026 року стартує «Загальний курс з інтелектуальної власності». Цей україномовний курс орієнтований на слухачів, які прагнуть набути базових знань з основ інтелектуальної власності, планують працювати у сфері управління IP, а також авторів, винахідників, підприємців і представників креативних та інноваційних галузей. Учасники навчання зможуть глибше зрозуміти механізми ефективного управління й правової охорони інтелектуальної власності, сформувати цілісне уявлення про систему правової охорони інтелектуальної власності на міжнародному рівні. Програма курсу складається із 13 навчальних модулів та охоплює наступні теми: авторське право і суміжні права; винаходи та корисні моделі; торговельні марки; географічні зазначення; промислові зразки; сорти рослин; недобросовісна конкуренція й міжнародні системи реєстрації. Організатор - Академія ВОІВ.

Детальніше: https://nipo.gov.ua/kurs-wipo-vpershe-ukr/

Фото: IP офіс

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ

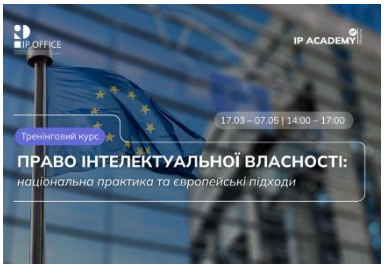

17 березня 2026 року стартує новий тренінговий курс «Право інтелектуальної власності: національна практика та європейські підходи». Він покликаний надати слухачам актуальні знання та допомогти набути практичні навички для професійної діяльності у IP сфері. Учасники тренінгів дізнаються про особливості набуття, здійснення, розпоряджання та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також про УКРНОІВІ, взаємодію з органами державної влади та юридичними і фізичними особами в контексті євроінтеграційних змін законодавства України і європейських підходів. Планується обговорити наступні питання: як ефективно орієнтуватися в державній та міжнародних системах охорони інтелектуальної власності (Україна, ВОІВ, EUIPO) й розуміти механізми їхньої взаємодії; як професійно та етично здійснювати діяльність представника у справах інтелектуальної власності з урахуванням правового статусу та стандартів відповідальності; як застосовувати норми авторського права і суміжних прав у контексті гармонізації законодавства України з правом ЄС; як обирати та вибудовувати договірні моделі розпоряджання майновими правами, використовувати сучасні ліцензійні підходи (зокрема EULA та публічні ліцензії); як готувати документи для державної реєстрації авторського права та відповідних договорів й уникати типових помилок; як працювати з патентною інформацією та міжнародними класифікаціями (МПК, МКПЗ, МКТП, МКЗЕЗ), застосовувати стандарти ВОІВ для аналізу і зіставлення даних; як проводити патентні дослідження і базовий патентний пошук. Організатор - Українська IP Академія.

Детальніше: https://nipo.gov.ua/treninh-dlia-patentnykh-povirenykh-anons/,

https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2026/03/Prohrama-treninhovoho-kursu.pdf

Фото: IP офіс

ЕВОЛЮЦІЯ БІБЛІОТЕКАРА В ЕПОХУ ГШІ

19 березня 2026 року відбудеться вебінар «Штучний інтелект, алгоритми та бібліотекари: еволюція в епоху ГШІ». Захід покликаний надати слухачам практичні поради щодо того, як залишатись в курсі новітніх розробок інструментів ШІ, розробляти відповідні рішення щодо політики поводження з ШІ та його використання в освітньому та науковому процесі, оцінювати придатність різних інструментів ШІ для роботи бібліотек. Планується обговорити актуальні питання формування університетської політики у галузі ШІ, навчання ШІ- грамотності, підтримки дослідників у вивченні нових

інструментів ШІ; залучення бібліотекарів до роботи з ШІ при пошуку інформації, консультуванні читачів, підтримці освіти й досліджень, як забезпечити зважене, етичне та ефективне використання ШІ в університеті. Організатори: Choice, Elsevier.

Детальніше: https://www.choice360.org/webinars/ai-algorithms-librarians-the-evolution-of-the-librarian-in-the-genai-era/, https://ala-events.zoom.us/webinar/register/WN_3rowRFDuQruJmLyeCNRJ4w#/registration

Фото: скріншот

EY ACADEMY OF BUSINESS

23-26 березня 2025 року у рамках проєкту «EY Academy of Business: Professors» відбудеться серія онлайн-зустрічей викладачів економічних і бізнес-спеціальностей з представниками бізнесу. Планується обговорити, як можна спільними зусиллями зробити викладання ще більш прикладним, сучасним і наближеним до реальних запитів ринку; які практичні аспекти сучасного викладання потрібно опанувати науково-педагогічним працівникам; як обрати та ефективно працювати з сучасними бізнес-інструментами. Учасники заходів розглянуть актуальні питання розроблення та подальшого викладання якісних освітніх курсів; як підтримати розвиток мислення у студентів; у чому суть та фінансова логіка стартапів; як найкраще працювати з даними та робити візуалізації (MS Excel і PowerPoint); як викладач стає фасилітатором. Організатор - EY Academy of Business.

Детальніше: https://t.me/ugen_UBB/1077, https://forms.gle/hxJ7PnMcxjXmbWo78

Фото: організатори

НОВИЙ КУРС ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ ЗВО

З 23 березня до 23 квітня 2026 року триватиме онлайн-інтенсив з питань упровадження всеукраїнського курсу «Кар'єрні навички». Захід спрямований на посилення практичної складової освітнього процесу при підготовці студентів різних спеціальностей та підтримки розвитку їхніх конкурентних переваг на ринку праці. В основу курсу покладено реальні кейси продуктового IT-бізнесу та практичні інструменти розвитку кар'єри, що охоплюють три ключові напрями: профорієнтація (від визначення кар'єрної траєкторії до підготовки резюме та проходження співбесіди), розвиток м'яких навичок (ефективна командна взаємодія, кібергігієна, захист персональних даних) та методики ефективного самонавчання (розвиток критичного мислення

в умовах цифрової трансформації та використання технологій штучного інтелекту, формування навичок цілепокладання). Заклади вищої освіти самостійно можуть обирати формат інтеграції курсу: як окрему вибіркову дисципліну, методичну основу для виробничої практики або як частину наявних освітніх компонентів (наприклад, окремі блоки з профорієнтації або розвитку м'яких навичок). Такий підхід забезпечує гнучкість, міждисциплінарність і можливість масштабування курсу в системі вищої освіти. Курс розроблено Genesis за підтримки Міністерства освіти і науки та Міністерства цифрової трансформації України. Організатор – Genesis.

Детальніше: https://www.genesis-for-univ.com/soft-skills-course, https://mon.gov.ua/news/yak-rozvyvaty-konkurentni-kompetentnosti-studentiv-novyi-kurs-dlia-vykladachiv-zvo

Фото: МОН

УПРАВЛІННЯ КОЛЕКЦІЯМИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЙНІ УГОДИ

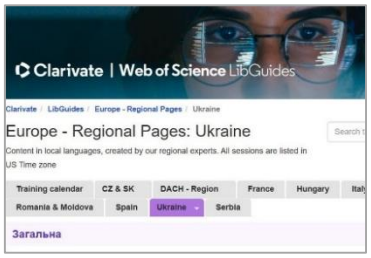

28 березня в онлайн-форматі відбудеться семінар «Від даних до рішень: підтримка управління колекціями та трансформаційних угод». Захід покликаний показати слухачам, як Web of Science та InCites можуть бути корисні науковцям для розуміння публікаційної поведінки установи, визначення впливу досліджень та відкритого доступу, а також прийняття обґрунтованих рішень щодо формування колекцій журналів та трансформаційних угод. Слухачі дізнаються, як аналізувати журнали та видавництва на основі вивчення локальних дослідницьких результатів; визначати ефективність цитування та вплив досліджень; відстежувати публікаційні тенденції; використовувати бенчмаркінг для підтримки внутрішніх та зовнішніх дискусій; продемонстровані кращі практики інтеграції бібліометричних даних у робочий процес, звітність та переговори, що допоможе бібліотекам узгоджувати колекції як з їхніми бюджетними реаліями та цілями відкритих досліджень. Організатор – Clarivate.

Детальніше: https://clarivate.libguides.com/europe/ukraine,

https://us02web.zoom.us/webinar/register/WN_D6xUByj7R9SBVvlaAFr-YQ

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/, https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

https://t.me/NationalRepository,

https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJIh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p

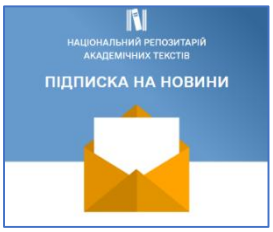

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/, https://nrat.ukrintei.ua